

TRAO GIẢI THƯỞNG HỒ CHÍ MINH VÀ GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC VỀ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ ĐỢT 6

Ngày 23/11/2022, tại Nhà hát lớn Hà Nội, Lễ trao Giải thưởng Hồ Chí Minh, Giải thưởng Nhà nước về Khoa học và Công nghệ (KH&CN) đợt 6 được tổ chức trọng thể với sự tham dự của các đồng chí lãnh đạo cấp cao của Đảng, Nhà nước, Chính phủ và Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Giải thưởng do Bộ KH&CN chủ trì, tổ chức, được triển khai từ năm 1996.

Giải thưởng cao quý về KH&CN

Trong đợt xét tặng lần này có 12 công trình, cụm công trình được tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh và 17 công trình, cụm công trình được tặng Giải thưởng Nhà nước. Đây là kết quả dày công nghiên cứu với sự tâm huyết cống hiến trí tuệ, tài năng của 281 tác giả, đồng tác giả. Những công trình này vừa mang tính lý luận sâu sắc, vừa mang tính thực tiễn cao, được áp dụng hiệu quả trong cuộc sống, có đóng góp lớn, tạo đột phá cho phát triển kinh tế - xã hội và hội nhập quốc tế.

Phát biểu tại buổi Lễ, Bộ trưởng Bộ KH&CN Huỳnh Thành Đạt khẳng định: Giải thưởng Hồ Chí Minh, Giải thưởng Nhà nước về KH&CN là hai giải thưởng cao quý được Nhà nước trao tặng cho các tác giả, đồng tác giả của các công trình KH&CN tiêu biểu, có giá trị cao về KH&CN, có ảnh hưởng rộng lớn, hiệu quả và lâu dài đến kinh tế - xã hội, góp phần phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Giải thưởng Hồ Chí Minh và Giải thưởng Nhà nước về KH&CN là sự khích lệ, động viên, ghi nhận kịp thời, thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Đảng, Nhà nước đối với không chỉ các nhà khoa học, nhà nghiên cứu mà còn đối với toàn ngành KH&CN.

Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc trao Giải thưởng Hồ Chí Minh về KH&CN đợt 6.

Bộ trưởng Huỳnh Thành Đạt cho biết, triển khai công tác đánh giá, xét chọn các công trình tham gia xét Giải thưởng đợt 6, có 190 nhà khoa học hàng đầu của Việt Nam, đại diện cho các ngành, lĩnh vực KH&CN trên cả nước tham gia vào 17 Hội đồng chuyên ngành cấp nhà nước và 1 Hội đồng cấp nhà nước. Các Hội đồng đã làm việc, xét chọn với tinh thần công tâm, trung thực và hết sức khách quan để lựa chọn ra được những công trình xứng đáng nhất trong các công trình/cụm công trình được đề nghị. Đây thực sự là công việc hết sức khó khăn đối với các Hội đồng vì các công trình tham dự đều có ý nghĩa

khoa học và thực tiễn rất lớn, rất xứng đáng và có tầm ảnh hưởng lớn đến nền khoa học và kinh tế đất nước.

Các công trình, cụm công trình được tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh đã làm rõ và đề xuất các nguyên tắc đổi mới ở Việt Nam trong thời điểm Đảng ta khởi xướng công cuộc đổi mới toàn diện đất nước; một số công trình nghiên cứu về ngôn ngữ được giới ngôn ngữ học nói chung, giới văn tự học nói riêng trong và ngoài nước đánh giá như một dấu mốc trong nghiên cứu ngôn ngữ, văn hóa Việt Nam. Các nghiên cứu về công nghệ thiết kế, thi công, lắp

Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc trao Giải thưởng Nhà nước về KH&CN đợt 6.

đặt các công trình dầu khí biển siêu trường, siêu trọng phù hợp với điều kiện Việt Nam cũng đã khẳng định chủ quyền và có ý nghĩa đặc biệt quan trọng về an ninh - quốc phòng...

Các công trình được tặng Giải thưởng Nhà nước góp phần hình thành nên những nhận thức mới, đóng góp quan trọng về mặt tư liệu, được ứng dụng trong đào tạo; tăng hiệu suất, công suất, tiết giảm năng lượng, tiết kiệm nhiên liệu, thay thế hàng nhập khẩu, giảm giá thành đầu tư, giảm gánh nặng chi phí... Những công trình, cụm công trình này cũng góp phần quan trọng tạo ra sự đột phá về năng suất và hiệu quả kinh tế - xã hội, tiết kiệm và đóng góp đáng kể vào sự phát triển kinh tế - xã hội.

Giải thưởng phải là hoạt động dẫn dắt đổi mới sáng tạo

Phát biểu tại Lễ trao Giải, Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc chúc mừng và đánh giá cao các nhà khoa học được trao Giải. Dẫn lại lời của Chủ tịch Hồ Chí Minh:

“Khoa học phải từ sản xuất mà ra và phải trở lại phục vụ sản xuất, phục vụ quần chúng, nhằm nâng cao năng suất lao động và không ngừng cải thiện đời sống của nhân dân”, Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc khẳng định, Đảng và Nhà nước ta luôn xác định phát triển và ứng dụng KH&CN là quốc sách hàng đầu, là một trong những động lực quan trọng nhất để phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc, là một nội dung cần được ưu tiên tập trung đầu tư cả về nguồn lực, cơ chế, chính sách và con người trong hoạt động của các ngành, các cấp.

“Thực tế trong mỗi giai đoạn phát triển, đội ngũ cán bộ làm công tác KH&CN đều có những đóng góp, cống hiến lớn lao đối với đất nước. Giải thưởng Hồ Chí Minh, Giải thưởng Nhà nước về KH&CN là sự ghi nhận, biểu dương, tôn vinh của Đảng và Nhà nước đối với công trạng lớn lao của các nhà khoa học, các tác giả đã có công trình, cụm công trình tiêu biểu, xuất sắc về KH&CN”. Bên cạnh đó, Chủ tịch nước cũng chỉ ra những hạn chế trong hoạt

động KH&CN cần được khắc phục trong thời gian tới: Năng lực khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo của đất nước còn hạn chế; hành lang pháp lý và cơ chế chính sách còn thiếu đồng bộ, chưa thực sự tạo động lực cho phát triển và ứng dụng KH&CN, chưa thực sự có chính sách, cơ chế và chế độ đãi ngộ tốt, hoặc những bài toán hay, đúng tầm để kích thích sáng tạo và sự cống hiến của đông đảo các nhà khoa học; mức chi cho KH&CN ở cả khu vực Nhà nước và tư nhân còn khá thấp so với mức bình quân của thế giới. Nếu không mạnh dạn đầu tư cho khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, chúng ta sẽ bị mắc kẹt trong cái hố năng suất, giá trị gia tăng thấp và bẫy thu nhập trung bình của chính chúng ta. Do vậy, cả Nhà nước và khu vực tư nhân cần nhận thức đúng tầm quan trọng của đầu tư cho KH&CN và ưu tiên chi cho KH&CN một cách tương xứng hơn, hiệu quả hơn.

Chủ tịch nước đề nghị, Chính phủ tiếp tục hoàn thiện khung pháp lý, cơ chế, chính sách thúc đẩy nghiên cứu khoa học, ứng dụng công nghệ, đổi mới sáng tạo, đặc biệt là trong khu vực doanh nghiệp. Tăng tỷ lệ chi ngân sách nhà nước trong tổng chi ngân sách hàng năm cho KH&CN; có chính sách khuyến khích đủ mạnh để khu vực tư nhân tăng chi tiêu cho nghiên cứu và phát triển. Tiếp tục cải cách quy định và thủ tục, cơ chế, chính sách hỗ trợ (như đất đai, vốn ưu đãi, cơ sở vật chất) nhằm thu hút các tổ chức, cá nhân trong và ngoài nước đầu tư thành lập các tổ chức nghiên cứu, các đơn vị học thuật, khuyến khích chuyển giao công nghệ... Phát huy mạnh mẽ vai trò của các trường đại học, viện nghiên cứu trong việc tăng cường nền tảng vốn con người

Diễn đàn Khoa học và Công nghệ

Bộ trưởng Bộ KH&CN Huỳnh Thành Đạt phát biểu tại buổi Lễ.

cho nghiên cứu khoa học, đổi mới sáng tạo. Có chế độ đãi ngộ thỏa đáng đối với đội ngũ trí thức, nhà khoa học, nhất là các nhà khoa học đoạt các giải thưởng danh giá trong nước và quốc tế; có chính sách hấp dẫn và cạnh tranh nhằm thu hút các nhà khoa học quốc tế có uy tín đến làm việc và sinh sống ở Việt Nam, tạo ra sự giao thoa và lan tỏa tri thức khoa học trong nước và thế giới. Tập

trung phát triển sản phẩm quốc gia dựa vào nghiên cứu ứng dụng công nghệ cao.

Để phát huy được ý nghĩa của Giải thưởng, Chủ tịch nước đề nghị hoạt động trao giải đợt này và trong những đợt tới cần là một hoạt động trong chuỗi các nỗ lực thúc đẩy sự phát triển của hệ sinh thái đổi mới sáng tạo quốc gia, phát triển nền công nghiệp hiện đại của nước nhà. Đằng sau các

giải thưởng phải là hoạt động liên kết dẫn dắt đổi mới sáng tạo giữa các nhà khoa học, Nhà nước và cộng đồng doanh nghiệp. Hoạt động trao giải hôm nay cần là sự kiện truyền cảm hứng cho đội ngũ nhân lực KH&CN trình độ cao, khuyến khích cả xã hội gia tăng đầu tư cho hoạt động đổi mới sáng tạo. Cùng với các giải thưởng cao quý này, chúng ta sẽ có được đội ngũ nhà khoa học đầu ngành, từng bước nâng cao tiêu chuẩn nhà khoa học đầu ngành tiệm cận với tiêu chuẩn ở các nước phát triển. Cần nâng tầm uy tín của Giải thưởng Hồ Chí Minh hơn nữa để vươn ra khu vực và thế giới. Mở rộng phạm vi giải thưởng trao cho các nhà khoa học quốc tế có những đóng góp bằng các nghiên cứu giá trị về Việt Nam trong tất cả các lĩnh vực. Chủ tịch nước mong muốn Việt Nam ngày càng có nhiều nhà khoa học hơn nữa đoạt các giải thưởng quốc tế có uy tín, vinh danh nền KH&CN nước nhà, góp phần làm rạng danh trí tuệ Việt Nam, đóng góp vào kho tàng tri thức, KH&CN của nhân loại.

Các công trình/cụm công trình đoạt giải

Công trình/cụm công trình đoạt Giải thưởng Hồ Chí Minh về KH&CN đợt 6

1. Công trình: Về cách mạng Việt Nam trong thời đại ngày nay.
2. Công trình: Tự điển chữ Nôm dẫn giải.
3. Công trình: Nghiên cứu chọn tạo và phát triển giống lúa thơm Sóc Trăng: ST24 và ST25 giai đoạn 2008-2016.
4. Công trình: Nghiên cứu công nghệ nghiền khô siêu mịn, nâng cao mức độ tự động hóa và hiệu quả sử dụng nhiệt trong sản xuất ngói cao cấp.
5. Cụm công trình: Tối ưu hóa công tác chăm sóc sức

khỏe sinh sản cho phụ nữ vùng có nguồn lực hạn chế: Từ nghiên cứu đến triển khai ứng dụng.

6. Cụm công trình: Nghiên cứu ứng dụng kỹ thuật tiên tiến trong chẩn đoán, điều trị bệnh hô hấp.
7. Cụm công trình: Nghiên cứu đổi mới và phát triển công nghệ và thiết bị chế biến lương thực - thực phẩm và nông sản Việt Nam.
8. Công trình: 03 tổ hợp lai các giống gà nội Minh Đừ Bình Định (MD1.BĐ, MD2.BĐ, MD3.BĐ) giai đoạn 2000-2020.
9. Cụm công trình: Phát triển chăn nuôi thủy cầm ở Việt Nam.

10. Cụm công trình: Nghiên cứu, phát triển công nghệ để khai thác các mỏ khí - condensate với điều kiện đặc biệt phức tạp thềm lục địa Việt Nam.

11. Cụm công trình: Hệ thống trạm đo carota tổng hợp xách tay TBM-02 và bộ quy trình minh giải tài liệu địa vật lý LOGINTER 2.0.

12. Cụm công trình: Nghiên cứu phát triển công nghệ thiết kế, thi công, lắp đặt các công trình dầu khí biển siêu trường, siêu trọng phù hợp với điều kiện Việt Nam.

Công trình/cụm công trình đoạt Giải thưởng Nhà nước về KH&CN đợt 6

1. Công trình: Phong trào chống chủ nghĩa thực dân ở Việt Nam.

2. Cụm công trình: Chế độ ruộng đất ở Việt Nam thế kỷ XI-XVIII:

- Tập I: Thế kỷ XI-XV

- Tập II: Thế kỷ XVI-XVIII

3. Cụm công trình: Chủ nghĩa yêu nước Việt Nam thời đại Hồ Chí Minh, lý luận bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa và đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

4. Cụm công trình: Nghiên cứu chế tạo một số cảm biến khí có độ nhạy cao trên cơ sở vật liệu nano ôxít kim loại bán dẫn và tổ hợp nano các-bon bằng công nghệ vi điện tử.

5. Cụm công trình: Những vấn đề lý luận và lịch sử văn học Việt Nam hiện đại:

- Những vấn đề lịch sử văn học kịch Việt Nam (nửa đầu thế kỷ XX);

- Văn chương - Tiến trình - Tác giả - Tác phẩm;

- Thẩm định các giá trị văn học.

6. Cụm công trình: Thơ trữ tình và văn học Việt Nam hiện đại:

- Giọng điệu trong thơ trữ tình;

- Vọng từ con chữ;

- Thơ Việt Nam hiện đại - Tiến trình và hiện tượng;

- Một số vấn đề văn học Việt Nam hiện đại.

7. Cụm công trình: Thơ Việt Nam hiện đại:

- Tiến trình thơ hiện đại Việt Nam;

- Thơ - Hình thành và tiếp nhận;

- Văn học Việt Nam - Vấn đề, tác giả;

- Những cấu trúc của thơ.

8. Cụm công trình: Chủ nghĩa hiện thực và cá tính sáng tạo nhà văn:

- Chủ nghĩa hiện thực Nam Cao;

- Nhà văn, hiện thực đời sống và cá tính sáng tạo;

- Chủ nghĩa hiện thực trong văn học Việt Nam nửa đầu thế kỷ XX.

9. Cụm công trình: Nghiên cứu ứng dụng những tiến bộ khoa học kỹ thuật trong sàng lọc, chẩn đoán và điều trị ung thư đại trực tràng.

10. Cụm công trình: Nghiên cứu ứng dụng các giải pháp công nghệ trong thu gom, xử lý và sử dụng khí đồng hành ở các mỏ của Liên doanh Việt - Nga Vietsovetro và các mỏ lân cận (phần ngoài khơi).

11. Cụm công trình: Nghiên cứu thiết kế cơ sở, chi tiết, công nghệ chế tạo, tích hợp giàn khoan tự nâng 400 ft phù hợp với điều kiện Việt Nam và nghiên cứu phát triển, hoàn cải giàn khoan dầu khí di động phục vụ phát triển kinh tế biển, an ninh quốc phòng.

12. Cụm công trình: Cụm công trình KH&CN về các kết quả nghiên cứu đối với các hệ thống dây chuyền máy móc, thiết bị đồng bộ ứng dụng trong sản xuất nông nghiệp công nghệ cao, sử dụng nguồn năng lượng tái tạo từ phế phụ phẩm nông nghiệp góp phần xử lý môi trường và phát triển nguồn năng lượng xanh, sạch, bền vững.

13. Cụm công trình: Bảo tồn và khai thác nguồn gen vật nuôi bản địa Việt Nam của Viện Chăn nuôi giai đoạn 2000-2020.

14. Cụm công trình: Chọn tạo và phát triển các giống gà lông màu hướng thịt và hướng trứng giai đoạn 2006-2020.

15. Công trình: Nghiên cứu, sản xuất vắc-xin nhược độc đồng khô phòng bệnh tụ huyết trùng và đóng dấu ở lợn.

16. Cụm công trình: Nghiên cứu chế tạo xúc tác dị thể, vật liệu nano trong lĩnh vực tổng hợp và ứng dụng nhiên liệu sinh học, các sản phẩm thân thiện môi trường, tiết kiệm nhiên liệu.

17. Cụm công trình: Các giải pháp ứng dụng khoa học công nghệ tối ưu hóa quá trình sản xuất của Nhà máy lọc dầu Dung Quất nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động và năng lực cạnh tranh của BSR

Vũ Hưng